

Cymorth Cristnogol yn lansio apêl i helpu'r bobl yr effeithiwyd arnynt gan y daeargryn ym Myanmar

Ar 28 Mawrth 2025, trawodd daeargryn maint 7.7 yng nghanol Myanmar gyda'r uwchganolbwynt 16km i'r gogledd-orllewin o ddinas Sagaing, 10km dan wyneb y ddaear. Ddeuddeg munud ar ôl y daeargryn cyntaf, trawodd un arall 18km i'r de o Sagaing, maint 6.4, gan adael pobl wedi'u syfrdanu ac angen dŵr yfed, bwyd a lloches.

Mae gweinyddiaeth filitaraidd Myanmar wedi cyhoeddi wythnos o alar cenedlaethol, yn dilyn colli dros ddwy fil o fywydau. Ac mae Sefydliad Iechyd y Byd (WHO) wedi gwneud apêl frys am £8 miliwn, i weithio dan amodau heriol iawn yn y wlad.

Mae angen ymateb argyfwng brys, gyda mynediad dyngarol llawn.

Ewch i <https://www.christianaid.org.uk/appeals/emergencies/myanmar-earthquake-appeal> i gyfrannu.

APÊL FRYS

Mae niferoedd enfawr o fenywod, dynion a phlant heb ddŵr yfed, bwyd, cysgod na phŵer. Mae cartrefi wedi'u dinistrio a ffyrdd wedi'u chwalu'n llwyr

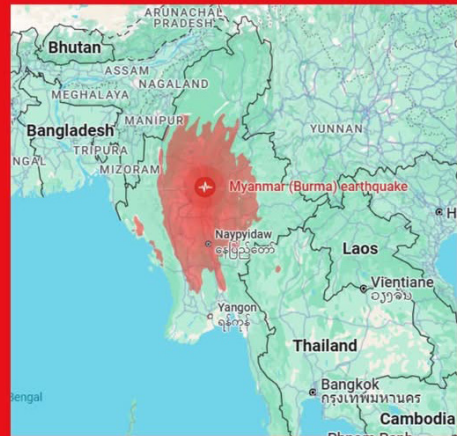
Cyfrannwch nawr

Llur: AP Photo/Aung Shine Oo

APÊL FRYS

Rydym wedi clywed gan bartneriaid a chydweithwyr yn y rhanbarth fod Argae Kyaukse Kinta wedi torri ym Mandalay, gyda lefelau dŵr yn codi yn yr iseldir o'i chwmpas. Rydyn ni'n gweithio'n agos gyda'n partneriaid a'n rhwydweithiau i ganfod maint y difrod a'r risg i gymunedau yno.

Julie Mehigan
Pennaeth Asia, y Dwyrain Canol ac Ewrop
Cymorth Cristnogol.

- ➔ Trawodd daeargryn maint 7.7 ganol Myanmar 16km (10 milltir) i'r gogledd-orllewin o Sagaing, 10km dan wyneb y ddaear
- ➔ 12 munud ar ôl y daeargryn cyntaf, trawodd un arall, maint 6.4, i'r de o Sagaing

Lansio cyfrol newydd!

Golygfa hardd oedd gweld festri Capel Heol Awst yn orlawn o gyfeillion, o bell ac agos, ar gyfer lansio llyfr arbennig brynhawn Llun, 24 Mawrth 2025. Yno hefyd roedd tri thim teledu: Undeb yr Annibynwyr Cymraeg, *Dechrau Canu*, *Dechrau Canmol* a *Prynhawn Da!*

Croesawyd pawb yn gynnes iawn gan y Parchedig Aled Davies, Cyfarwyddwr Cyhoeddiadau'r Gair, sef cwmni cyhoeddi dan adain Cyngor Ysgolion Sul ac Addysg Gristnogol Cymru.

Canwyd yr emyn 'Ceisiwch yn gyntaf deyrnas ein Duw' i gyfeiliant Meilyr Hedd Tomos, Abergwaun, un sy'n canu'r piano'n rheolaidd i gefnogi gwahanol achosion da. Darllenwyd o'r Beibl gan y Parchedig Dewi Myrddin Hughes a chyflwynwyd y weddi gan y Parchedig Siân Elin Thomas.

Yr achlysur oedd lansio cyfrol newydd sy'n dwyn y teitl *Hoff Adnodau'r Cymry*. Mae'n cynnwys hoff adnodau 60 o Gymry adnabyddus a'u rhesymau dros eu dewis. Ein Gweinidog, Beti-Wyn James, gafodd y fraint o gasglu'r gwahanol gyfraniadau – gwaith a roddodd bleser mawr iawn iddi. Cyflwynwyd y gyfrol newydd sbon danlli hon iddi gan Rheinallt Thomas, Llywydd Anrhydeddus Cyngor Ysgolion Sul ac Addysg Gristnogol Cymru. Wrth ymateb, diolchodd Beti-Wyn am bob cyfraniad, gan obeithio y byddai cynnwys y gyfrol o gymorth i fyfyrddod personol ac i addoliad eglwysig.

Diddorol oedd clywed tri o'r cyfranwyr yn mynegi eu profiad o ddewis adnod, sef Tudur Dylan Jones ('Byddwch heddychlon

tuag at eich gilydd', Marc 9:50), Rachael Garside ('O Arglwydd, ein lôr, mor ardderchog yw dy enw ar yr holl ddaear', Salm 8) a Beti-Wyn ei hunan ('Aros gyda ni, oherwydd y mae hi'n nosi, a'r dydd yn dirwyn i ben', Luc 24:29). Mae'n werth darllen cyfraniadau'r tri yn llawn yn y gyfrol, ynghyd ag amrywiaeth o ysgrifau gan eraill – y cyfan yn cyfrannu at gasgliad cyfoethog iawn o wahanol brofiadau yn seiliedig ar adnodau yn y Beibl.

Hawdd rhag-weld y bydd mynd mawr ar y gyfrol hon. Cafwyd dechrau da i'r gwerthiant, a barnu oddi wrth y nifer a brynwyd ar ddechrau a diwedd y cyfarfod, a Beti-Wyn yn cadw'n brysur gyda'r holl waith llofnodi!

Yn dilyn y diolchiadau, canwyd yr emyn 'O'r fath newid rhyfeddol a wnaed ynof fi' i gloi rhan ffurfiol y prynhawn hynod o ddymunol a phleserus hwn.

Gwahoddwyd pawb at y byrddau cyn ymadael. Bu digon o gymdeithasu a sgwrsio, a diolch i chwirydd Heol Awst am de pnawn bendigedig a oedd wrth fodd calon pob un ohonom.

*Alun Charles
Papwr Misol Elim, Heol Awst a'r Prioryd*

Hoff Adnodau'r Cymry,
gol. Beti-Wyn James,
Cyhoeddiadau'r Gair,
Mawrth 2025; pris: £9.99

Y Traethodydd yn cofio hanesydd disglair

Dwy deyrnged ddwys a diffuant i un o'r mwyaf o'n haneswyr, y diweddar Athro Geraint H. Jenkins, sy'n cael y lle blaenllaw yn rhifyn diweddaraf *Y Traethodydd*. Mae'r naill gan yr Athro Ceri Davies, cyfaill plentyndod ac oes i Geraint, a'r llall gan un o'i fyfyrwyr, sydd ers blyneddod yn un o'n haneswyr blaenaf, sefydr Eryn M. White. Mae'r ddwy yn disgrifio'i waith ac yn tafoli'i gyfraniad ac wrth ddadlennu peth o bersonoliaeth Geraint, maent yn ein hatgoffa o'r golled a gawsom yn ei ymadawiad. Y gyfres *Cof Cenedl* yw un o gymynroddion Geraint i'r cenedlaethau a ddaw ar ei ôl, a bydd ei gyfrolau ysblennydd yn para i'n goleuo am flynyddoedd eto. Heddwch i'w lwch.

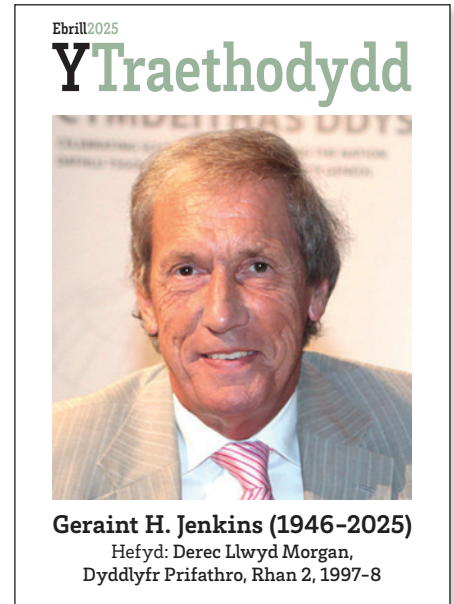
Yn ogystal â'r uchod, cawn ddarllen ail ran ysgrif gynhwysfawr yr Athro Gruffydd Aled Williams ar Walter Brut, y Cymro o'r Gororau a gyfunodd ei radicaliaeth grefyddol â chefnogaeth frwd i Owain Glyndŵr. Mae'r stori yn un ddiddorol a'r cyflwyno'n afaelgar a gwn y cewch flas ar y dweud.

Wedyn mae John Emyr, yr awdur o Gaerdydd, yn trafod bywyd a gwaith y seicolegydd Cristnogol David Enoch, dyn sydd, er iddo fod ar y maes ers blyneddod, â chanddo air perthnasol ar gyfer y genhedlaeth bresennol. Gyda hynny mae Rhidian Griffiths, un o'n harbenigwyr pennaf ar y traddodiad canu yng Nghymru, yn traethu ar yrfa awdur y gân adnabyddus 'Unwaith eto

'Nghymru Annwyl'. Dyfed Lewys oedd y dyn, ac wrth forio canu anthem Cymru a'r Byd ym mhafiliwn y brifwyl, faint ohonom sy'n gwybod ei enw heb sôn am wybod dim amdano. Darllenwch yr ysgrif ddifyr hon er mwyn cael eich goleuo.

Bu'r ymateb i ran gyntaf 'Dyddlyfr Prifathro wrth ei Ewyllys' yn rhifyn mis Ionawr yn hynod ffafriol, a ninnau'n awchu am gael gwybod mwy am brofiadau Derec Llwyd Morgan, rhai difyr a dwys, fel Prifathro Coleg Prifysgol Cymru, Aberystwyth, o 1995 ymlaen. Ac yntau'n un o ffigyrau cyhoeddus amlycaf y genedl ddiwedd y ganrif ddiwethaf a dechrau'r ganrif hon, mae'n rhannu mwy eto am yr hyn a ddigwyddodd yn Aber, gan ganoli'r tro hwn ar y blyneddod 1997-8. Cewch gymaint o flas ar yr hanesion hyn ag a gawsoch y tro diwethaf. Amheuthun yw medru dweud y bydd mwy eto i ddod yn rhifynnau nesaf *Y Traethodydd*. Melys moes mwy.

Un adolygiad sydd yn y rhifyn presennol, un helaeth ar *Astudiaethau Athronyddol* 9, sy'n gyfrol cyfarch i E. Gwynn Matthews. Brodor o Ddyffryn Clwyd yw Gwynn Matthews, a dreuliodd oes yn dysgu athroniaeth, yn gyntaf dan nawdd Cymdeithas Addysg y Gweithwyr ac yna yr Adran Allanol ym Mhrifysgol Bangor. Ac yntau bellach yn byw yng Nghaerdydd, aeth ei gyd-weithwyr ati i lunio'r gyfrol hon. Dafydd Huw Rees a Gareth Evans-Jones yw'r golygyddion, Huw

Geraint H. Jenkins (1946-2025)

Hefyd: Derec Llwyd Morgan,
Dyddlyfr Prifathro, Rhan 2, 1997-8

Williams sy'n crynhoi natur cyfraniad allweddol Gwynn i ddysgu athroniaeth trwy'r Gymraeg a'r Athro Howard L. Williams sy'n adolygu.

Anogwn ffyddloniaid *Cenn@d* unwaith eto nid yn unig i ddarllen *Y Traethodydd* ond i'w brynu a'i archebu. Gellir gwneud hynny trwy gyfrwng y wefan www.ytraethodydd.cymru. Dilynwch ni hefyd ar X ac ar Facebook. Y golygydd yw'r Dr D. Densil Morgan (d.d.morgan@pcdds.ac.uk), Y Gilfach, Ffordd y Gogledd, Llanbedr Pont Steffan, SA48 7AJ. Am fanylion ynghylch ei archebu, cysylltwch â Rhian Melhuish (rhian.melhuish@ebcpcw.cymru), Swyddfa Eglwys Bresbyteriaidd Cymru, 81 Heol Merthyr, Yr Eglwys Newydd, Caerdydd, CF14 1DD.

'Ni ddychwel ataf yn ofer' – trosglwyddo Llywyddiaeth Henaduriaeth y Gogledd-ddwyrain

Am yr ail dro o fewn chwarter canrif, fe drosglwyddwyd llywyddiaeth ein Henaduriaeth eleni ym mis Chwefror i Mrs Menna Coleclough o'r Nant, Treffynnon. Mae bellach yn un o flaenoriaid Caersalem, y Fflint, ar ôl ei hethol yno yn ddiweddar. Cyn hynny, hi oedd yr unig flaenor yng nghapel bach Nant-y-Fflint, a safai yng nghanol y wlad rhwng Bagillt a Fflint. Caeodd hwnnw ar ddechrau'r pandemig, pryd y cafwyd cyfarfod datgysregru yn yr awyr agored y tu allan i'r capel.

Diolchwyd i'r Cyn-lwydd, sef y Parchedig Huw Powell-Davies, gan Mrs Marion Simkin, a dynnodd sylw at ei llywyddiaeth gadarn yn ystod y flwyddyn aeth heibio. Atgoffwyd ni hefyd mai Mrs Coleclough

oedd Llywydd yr hen Henaduriaeth Fflint pan sefydlwyd Huw a Nan Powell-Davies yn gyd-weinidogion ym Methesda, yr Wyddgrug, a Soar, Nercwys, chwarter canrif yn ôl, yn y flwyddyn 2000.

Mae llawer wedi newid arnom ers hynny, ac fe'n hatgoffwyd yn anerchiad ymadawol Huw fod yr Arglwydd yn dal ar waith yn ein plith ac na ddychwel ei air ato yn ofer, ond 'fe wna'r hyn a ddymunaf, a llwyddo â'm neges' (Eseia 55:10-11). Dymunwn yn dda i Mrs Coleclough ar ei llywyddiaeth ac edrychwn ymlaen at gydweithio hapus yn ein plith unwaith eto.

Marian Jones
(Ysgrifennydd)

Efengyl Ioan: Llyfr Darllen Groeg

Timothy A. Lee; addasiad Cymraeg gan Gwilym Tudur

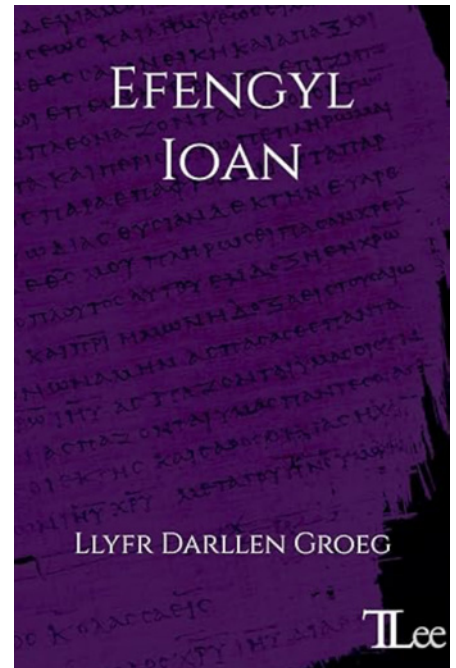
Efengyl Ioan yw un o'r ffynonellau hawsaf i'w darllen yn y Testament Newydd gan ei bod yn ailadrodd nifer o'r un geiriau gan gadw at gystrawen syml. Mae symlrwydd y geiriau a'r gystrawen ynghyd â'r hanesion cyfarwydd yn golygu bod Ioan yn aml yn destun gosod ar gyfer myfyrwyr sy'n dechrau darllen Groeg. Mae'r gyfrol hon wedi'i chynllunio fel adnodd defnyddiol a rhad ar gyfer dau grŵp o bobl. Yn gyntaf, bwriad y llyfr yw cynorthwyo myfyrwyr sydd wedi astudio blwyddyn o Roeg Coine (Groeg y Testament Newydd) er mwyn iddynt fagu hyder wrth ddarllen y testunau Groeg gwreiddiol. Yn ail, mae'r llyfr wedi'i gynllunio ar gyfer gweinidogion, ysgolheigion ac unrhyw ddarllenwyr lleyg sy'n dymuno dyfalbarhau i ddysgu Groeg a'i defnyddio wrth astudio, pregethu a dysgu'r Beibl.

Mae'r llyfr hwn yn trwytho'r darllenydd yn y testunau Beiblaidd ac o ganlyniad gall fagu hyder yn gyflym wrth ddarllen Groeg. Er mwyn cyflawni hyn, mae

pob gair anghyffredin sy'n ymddangos 30 o weithiau neu lai yn y Testament Newydd Groeg yn cael ei egluro mewn troednodyn. Mae hyn yn galluogi'r darllenydd i ddyfalbarhau i ddarllen pob darn o'r testun yn ddirwysr. Felly, mae'r llyfr hwn yn mynd law yn llaw â'r cyfrolau gramadeg traddodiadol ac yn arbennig o ddefnyddiol ar gyfer dechreuwyr a myfyrwyr canolradd sy'n dysgu darllen Groeg. Fodd bynnag, bydd hyd yn oed darllenwyr mwy profiadol yn gwerthfawrogi cael esboniad o'r geiriau prin gan fod hyn yn arbed amser wrth ddarllen y testun. Hefyd, yn wahanol i lyfrau darllen eraill, mae'r gyfrol hon yn hylaw ac yn ysgafn ac felly'n hawdd i'w chario o gwmpas a'i darllen.

Mae'r gyfrol hefyd yn cynnwys:

- mapiau Beiblaidd yn yr iaith Roeg
- tablau gramadegol o enwau a berfau
- rhestr o'r holl eiriau nad ydynt wedi'u hegluro o dan y testun
- ymylon eang ar y dudalen er mwyn gwneud nodiadau.

Y testun sylfaenol yw Testament Newydd Groeg y Gymdeithas Llenyddiaeth Feiblaidd (SBLGNT) sy'n argraffiad modern delfrydol ar gyfer darllenwyr.

Ar gael o: https://www.amazon.co.uk/dp/1836510918?linkCode=ll1&tag=ti-mothyal-21&linkId=e17a129b6a53bd7fd525757d0b23cd86&language=en-GB&ref=as_li_ss_tl

Agor y Llyfr ym Mro Cernyw

Crëwyd grŵp Agor y Llyfr ym Mro Cernyw, sy'n rhan o Ofalaeth Bro Nant Conwy, yn ystod 2024. Wedi cynnull rhai â diddordeb at ei gilydd, daeth Mrs Sarah Morris atom i gynnal hyfforddiant ar gyfer cyflwyno hanesion o'r Beibl mewn ysgol leol. Y cam nesaf oedd cofrestru pob un o'r grŵp gydag 'Agor y Llyfr' dan law Cymdeithas y Beibl. Er ein bod braidd yn betrus am actio'n gyhoeddus ar y dechrau, wedi ychydig o ymarfer dan ofal ein Gweinidog, y Parch. Owain Davies, penderfynwyd mynd amdani cyn y Nadolig.

Dewiswyd y stori 'Ymlaen i Fethlehem' i gyflwyno hanes y Nadolig, a Mair a Joseff yn chwilio am lety ym Methlehem. Mi gawsom rai o ddisgyblion Blwyddyn 6 i'n helpu i gyflwyno'r stori ac roedd cyfle i'r holl blant gymryd rhan drwy wneud swm anifeiliaid, edrych yn drist ac ochneidio bob tro clywid y gair 'Ofnadwy' ac edrych yn hapus a chodi bawd pan glywid y gair

Criw Agor y Llyfr Bro Cernyw yn Ysgol Bro Cernyw

'Rhyfeddol'. Cafwyd ymateb da gan y plant. Ceir gweddi ar y diwedd a chyfle i'r plant ddweud 'Amen' os ydynt yn dymuno.

Yr wythnos diwethaf aethom yn ôl i'r ysgol i gyflwyno'r stori 'Ble mae Iesu?', sef hanes Mair a Joseff yn teithio i Jerwsalem ar Wyl y Pasg a deall bod Iesu ar goll wrth deithio am adre. Buom yn ffodus o gael

staffyr ysgol i actio'r athrawon yn y deml! A daeth plant Blwyddyn 5 i gyd atom i actio tyrfa yn cerdded i Jerwsalem.

Er ein bod braidd yn nerfus, rydym yn falch o'r cyfle i gael rhannu rhai o hanesion y Beibl â'r plant mewn ffordd wahanol. Gweddiwn y byddant yn cofio'r hanesion ac yn meddwl am Iesu a Duw.

Elwen Owen

Diolch a dathlu grym anorchfygol gobaith – Cymorth Cristnogol yn nodi 80 mlynedd

Wrth i ni nodi 80 mlynedd ers sefydlu Cymorth Cristnogol eleni, hoffwn estyn gwahoddiad cynnes i'n cefnogwyr yng Nghymru i ymuno ar gyfer gwasanaeth arbennig yn **Abaty Westminster ddydd Iau, 12 Mehefin, am 12 o'r gloch**. Cofrestrwch yma: [Gwasanaeth Cymorth Cristnogol yn 80 yn Abaty Westminster](#).

Bydd cyfle hefyd i ni nodi'r garreg filltir yng Nghymru gyda'n gilydd ym mis Medi, gyda mwy o fanylion i ddilyn.

Mae'n cymryd tipyn o ymrwymiad i gynnal gwaith fel Cymorth Cristnogol dros 80 mlynedd ac mae'r ffyddlondeb at weledigaeth y mudiad yn rymus ymhlith unigolion, eglwysi a chymunedau

heddiw. Nid yw hyn yn syndod, wrth gwrs, gan fod y gwaith wedi ei angori mewn ffydd yng ngrym anorchfygol gobaith. Fel Cristnogion, mae ein gobaith wedi'i wreiddio mewn ffydd, ein ffydd mewn Duw cyfiawn. Ac mae gobaith yn mynnu gweithredu - i gymryd camau ymarferol tuag at heddych a chyfiawnder, ac i adeiladu byd gwell i bawb.

Hoffwn felly hefyd estyn gwahoddiad i ddathlu effaith anhygoel ein cefnogwyr trwy enwebu unigolion, grwpiau ac eglwysi ar gyfer **Gwobrau Grym Gobaith Cymorth Cristnogol**.

Ydych chi'n nabod unigolyn, grŵp neu gymuned eglwysig sy'n mynd y tu hwnt

er mwyn cyfrannu at ddileu tloedi ledled y byd? P'un a ydynt yn greadigol mewn dulliau codi arian ac ymwybyddiaeth, yn grŵp sydd wedi dangos ymroddiad eithriadol i gyfiawnder cymdeithasol neu efallai'n berson ifanc sydd wedi dangos ei fod yn eiriolwr dewr dros newid, mae Gwobrau Grym Gobaith yn gyfle i ddiolch am yr amrywiaeth enfawr o ffyrdd y mae unigolion, grwpiau ac eglwysi'n ein cefnogi.

Lawlwythwch becyn enwebu heddiw a dathlwch rym gwirfoddoli: [Power of Hope Awards/Gwobrau Grym Gobaith](#)

Y dyddiad cau ar gyfer enwebiadau yw dydd Sul, 13 Ebrill.

Yr Eglwys Fethodistaidd

Swyddog Dysgu a Datblygu (siarad Cymraeg)

Cyflog: £41,810 y flwyddyn

Lleoliad Taleithiau

Wales Synod Cymru a West Midlands / Gweithio o gartref

Mae hon yn swydd wag barhaol, 35 awr yr wythnos, a fydd yn cau ar 15 Ebrill am 23:59 BST.

Mae'r rôl hon yn rhan o Rwydwaith Dysgu'r Tîm Cyfundebol, yn cefnogi, annog, ac arfogi'r Eglwys i fyw 'Ein Galwad' trwy addoliad, cenhadaeth, efengylu a disgyblaeth Gristnogol. Mae'r Rhwydwaith Dysgu yn gweithio'n bennaf gydag arweinwyr lleyg ac ordeiniedig, gan eu helpu i alluogi eraill.

Mae'r swydd hon yn cyfrannu at fentrau dysgu a datblygu Cyfundebol-gyfan, ac mae wedi'i chysylltu'n benodol â Thalaith Wales Synod Cymru fel Swyddog Dysgu a Datblygu Cymraeg (SDD) a Thalaith newydd West Midlands.

Dyddiad cau: 15/04/2025

Cyfweliadau i'w cynnal: Dydd Mawrth, 6 Mai, yn Selly Oak, Birmingham

Am ragor o fanylion, ewch i [Learning and Development Officer](#) neu cysylltwch â Delyth Wyn Davies: daviesd@methodistchurch.org.uk

PWYLLGOR Y CHWIORYDD

Gwasanaeth Pasg

Ebrill 7fed 2025
7 o'r gloch
zoom

Manylion i'w cael gan
Eirian Roberts, Swyddfa'r Chwiorydd
eirian.roberts@ebcpcw.cymru
01678 520 065

S4C

Dechrau Canu, Dechrau Canmol
Sul, 6 Ebrill

Dim rhaglen

radio cymru

Caniadaeth y Cysegr
Sul, 6 Ebrill, am 7:30yb a 4:30yp

Rhaglen yn cynnwys amrywiaeth o emynau

Oedfa Radio Cymru

Sul, 6 Ebrill, am 12:00yp

Oedfa dan ofal Carwyn Siddall, Llanuwchllyn

Undod Cristnogol mewn Byd sy'n Chwalu

WYTHNOS 5

Eglwys ynghyd ym Mhrydain ac Iwerddon – myfyrdodau ar gyfer y Grawys

Cyrraedd ar draws ffiniau

Darlleniad

Ioan 4:1-42

Myfyrdod

Casglodd Cyngor Nicea yr Eglwys fyd-eang ar draws rhwystrau a ffiniau hil, diwylliant, iaith a hunaniaeth. Myfyriwn gyda'n gilydd heddiw ar yr hyn y mae profiad ein taith eciwmenaidd wedi ein dysgu am estyn allan ar draws ffiniau, a ddangoswyd mor bwerus i ni yn esiampl Crist yn narlleniad heddiw o'r Ysgrythur. Yn ein hymwneud eciwmenaidd, cawn brofiad o beryglon ac ansicrwydd croesi ffiniau, mynd i fannau anghyfarwydd, a bod yn westeion yn ogystal â gwesteiwyr. Ar sail hyn, beth allwn ni ei gynnig i gymdeithas sy'n cael anawsterau oherwydd gwrthdaro, polareiddio, dieithrio a rhannu sy'n seiliedig ar hunaniaeth? Sut allwn ni rannu hyn orau yn y gwahanol gyd-destunau lle'r ydym yn gweithio?

Y llynedd, cynhaliwyd etholiadau pwysig yn yr ynysoedd hyn, gydag Etholiad Cyffredinol y Deyrnas Unedig ym mis Gorffennaf 2024 ac Etholiad Cyffredinol Iwerddon ym mis Tachwedd. Y mis hwnnw hefyd rhoddwyd sylw byd-eang i ethol Arlywydd yr Unol Daleithiau, yn ymwybodol o'r goblygiadau ar gyfer heddwch a diogelwch rhyngwladol. Roedd pryderon am gamwybodaeth, ymgyrchoedd yn seiliedig ar dwyllwybodaeth a 'newyddion ffug' yn flaenllaw yn y dadleuon. Mae'r gamwybodaeth hon yn ymledu yn yr holltau yn ein perthynas â'n gilydd, gan lenwi'r pellter rhwng pobl ag anwybodaeth, drwgdybiaeth a gelyniaeth – nodweddion y gellir eu newid yn rhy hawdd o lawer yn gasineb a thrais.

Pan ystyriwn y cylch dieflig hwn lle mae gwahanu a dieithrio rhwng pobl

yn feithrinfa ar gyfer camwybodaeth a gelyniaeth, a hynny yn ei dro yn cynyddu'r pellter rhwng pobl a chymunedau, gallwn deimlo'n ddiymadferth o ran cael unrhyw effaith ar newid ystyrlon. Gwyddom mai dim ond drwy chwalu'r rhwystrau rhwng pobl, a dileu ofn y naill o'r llall, y gallwn hyrwyddo ymatebion gwirioneddol gydweithredol, ar y cyd, i faterion sy'n ymwneud â chyfiawnder cymdeithasol, economaidd a hinsawdd sy'n bygwth ein cymunedau. Ar adegau, gall y dasg hon ymddangos yn llethol.

Yn ein darlleniad o'r Ysgrythur heddiw, ystyriwn yr esiampl a osodwyd gan Grist yn estyn allan ar draws rhaniadau cymdeithas – yn fwrriadol, gyda chyswllt personol, â rhywbeth gwerthfawr i'w gynnig, ond hefyd gan ofyn am help a pheidio â dadrymuso. Yn ein cymunedau eglwysig gallwn ganolbwyntio cymaint – ac mae hynny'n ddealladwy – ar sut y cawn ein galw i wasanaethu fel ein bod yn teimlo mai ein cyfrifoldeb ni yw dod at gymunedau ag atebion, a datrys eu problemau. Sut y gellid cryfhau ein dulliau o estyn allan drwy fod yn fwy parod i ofyn am yr hyn sydd ei angen arnom yn ogystal â rhannu'r hyn sydd gennym i'w gynnig, gan gydnabod ac arddangos cyddibyniaeth pawb yn y gymuned?

Cwestiynau ar gyfer myfyrio a thrafod

- Meddyliwch am adeg pan gawsoch brofiad o groesi ffin gymdeithasol. Sut oedd hynny'n teimlo ar lefel bersonol? Sut allai'r profiad hwn lywio eich cymorth i eraill?
- Pa raniadau rhwng pobl a grwpiau sy'n peri'r pryder mwyaf i chi yn eich cymuned ar hyn o bryd?
- Pa faterion a heriau sy'n achosi rhaniadau yn eich cyd-destun lleol?

Gweithredu

- Nodwch grwpiau o bobl yn eich cymuned nad oes gennych lawer o gyswllt â nhw. Pa gam cyntaf y gallech ei gymryd i sefydlu cysylltiad ag unrhyw un o'r grwpiau hyn?
- Nodwch yr anghenion yng nghydestun eich eglwys leol lle gallai cymorth allanol wneud gwahaniaeth. Ystyriwch ffyrdd y gallech estyn allan a gofyn am yr help hwnnw.
- Ystyriwch enghraifft o arfer da – yn lleol neu o gyd-destun gwahanol – lle mae'r Eglwys wedi cael effaith gadarnhaol yn pontio rhaniadau rhwng pobl. Archwiliwch ffyrdd o drosglwyddo hyn i feysydd eraill lle ceir rhaniadau cymdeithasol.

Gweddi

Dduw cariad,
mewn byd sy'n ymddangos fel pe bai'n
rhwygo'n gynyddol,
helpa ni i gamu'n hyderus
i'r bwlch ym mherthynas pobl â'i gilydd
sy'n gwanhau ein cymunedau,
gan ddod nid yn unig â'r hyn sydd
gennym i'w gynnig
ond yr hyn sydd ei angen arnom gan
eraill hefyd.
Bydd yn agos at y rhai sy'n dioddef ar eu
pen eu hunain,
yn agored i gael eu niweidio gan wenwyn
camwybodaeth
ac yn drwgdybio rhai sy'n wahanol
iddynt.
Helpa nhw i droi yn ôl o'r llwybrau
sy'n arwain at drais a pheri niwed,
a phrofi yn lle hynny
lawenydd cysylltiad
a diogelwch perthyn.
Amen

Cliciwch ar y poster uchod er mwyn gweld yr adnoddau sydd ar y wefan, neu ewch i www.gair.cymru

Apêl Manipur: 'She Ultra' – Parch Nan Powell-Davies

Dydd Sadwrn, y 12fed o Ebrill, mi fydda i'n cymryd rhan mewn 'Ultra Marathon' ym Mhen Llŷn. Y bwriad yw cerdded, a phwy a wŷr, efallai redeg ychydig o'r 50Km (31 milltir) o amgylch Pen Llŷn. Fe fydd pob milltir, pob cam yn wir yn cael ei gymryd er mwyn codi arian at Apêl arbennig Eglwys Bresbyteraidd Cymru eleni, sef 'Apêl Manipur'.

[Cliciwch yma i ddarllen mwy](#)

Sganiwch y
cod QR i gyfrannu

Rhaglenni Cymanfaoedd Canu 2024-2025

Cofiwch fod cyflenwad o Raglenni Cymanfaoedd Canu 2024-5 ar gael, gyda dau fersiwn fel arfer, sef Hen Nodiant a Sol-ffa.

Pris £3 yr un

Ar gael gan:

Helen Gibbon 01267290518

Ebost: helengibbon1@btinternet.com

Alan Wynne Jones 01970828163

Ebost: Alan.jones212@btinternet.com

Eglwys Bresbyteraidd Cymru

Cyfarfod Gweddi Cenedlaethol, o'ch Cartref, ar Zoom

3ydd Ebrill

7.00 yr hwyr i 8.00 yr hwyr

Linc Zoom:

<https://us02web.zoom.us/j/86840505238?pwd=Sho6MhRb5mNbPv21NjU5RarnqSI.1>

Meeting ID: 868 4050 5238

Passcode: 259186

Am fwy o wybodaeth:

Y Parchg Owen Griffiths

owen.griffiths@ebpcw.cymru

07811727540

Trosglwyddo Llywyddiaeth Henaduriaeth Conwy a Dyfrdwy

Yng nghyfarfod Henaduriaeth Conwy a Dyfrdwy a gynhaliwyd yng Nghapel Bethel, Cynwyd, nos Fawrth, 18 Mawrth 2025, trosglwyddwyd y Llywyddiaeth i Mr Eryl Evans, Capel y Gro, Betws Gwerful Goch, gan y Cyn-lywydd, Y Parchedig Trefor Lewis.

Er i'r Parchedig Trefor Lewis ddioddef o anhwylder iechyd tra bu yn y swydd, fe gafwyd tymor llwyddiannus iawn o dan ei arweiniad doeth a didwyll. Diolchwyd iddo ar ran yr Henaduriaeth gan Mr Huw Roberts, Melin-y-coed, gan ddymuno hefyd lwyr wellhad iddo.

Mae Mr Eryl Evans yn aelod ffyddlon a gweithgar iawn yn yr Henaduriaeth ers nifer o flynyddoedd ac yn ei eglwys ym Metws Gwerful Goch. Pob dymuniad da iddo yntau yn y swydd bwysig yma am y ddwy flynedd nesaf.

Y Parchedig Trefor Lewis, Mrs Bethan Trenchard (Ysgrifennydd), Mr Eryl Evans

Ffilm newydd wedi ei hanimeiddio yn rhannu stori'r Pasg

Ar 11 Ebrill eleni bydd ffilm newydd sbon yn cyrraedd ein sinemâu, sef *The King of Kings*. Mae'n seiliedig ar gyfrol Charles Dickens, *The Life of our Lord*, ac yn canolbwyntio ar hanes cyfnod y Pasg cyntaf. Ceir lleisiau cyfarwydd nifer o actorion rhyngwladol gan gynnwys Kenneth Branagh,

Uma Thurman, Mark Hamill, Pierce Brosnan, Roman Griffin Davis, Forest Whitaker, Ben Kingsley ac Oscar Isaac.

Mae'r ffilm 100 munud hon yn addas i bob oed, felly beth am fynd i'w gweld yn eich sinema leol dros gyfnod y Pasg?

Gwasanaeth Sul y Palmwydd

Adnodau a Gweddi Agoriadol:

Llyfr Gwasanaethau EBC, rhif 12 (t. 68)

Emyrn 418: ‘Ti ydyw lôr gogoniant’

Darllen: Luc 19:28–44

Emyrn 360: ‘Pwy sy’n dod i Salem dref?’

Gweddi: *Amser i Dduw*, gol. Elfed ap Nefydd Roberts, rhif 486: ‘Hosanna yn y Goruchaf’ (t. 244) a *Fi sy’ ma ...*, Gareth Maelor: ‘Hosanna a chroeshoelir Ef’ (t. 62).

Emyrn 238: ‘Ymlaen, ymlaen, frenhinol Un’

Myfyrdod: Mathew 21:9 – ‘Bendigedig yw’r un sy’n dod yn enw’r Arglwydd’

Efo hanes dramatig yr ymdaith fuddugoliaethus i mewn i Jerwsalem, rydyn ni’n cyrraedd act olaf drama bywyd Iesu o Nasareth. Dychmygwch yr olygfa! Roedd Jerwsalem a’r cyffiniau’n orlawn o bererinion Gŵyl y Pasg. Byddai’n amhosibl i Iesu geisio’u hannerch, felly mae’n dilyn traddodiad hen broffwydi Israel. Pan fyddai’r rheini’n cael anhawster i gael eu neges drosodd i’r bobl, eu harfer fyddai ei chrisialu mewn gweithred ddramatig. Fe gofiwn i’r proffwyd Jeremeia fynd o amgylch yn cario iau ychen ar ei war i argyhoeddi’r bobl bod Duw am iddyn nhw ymostwng i iau Babilon; Eseciel wedyn yn bwyta’r sgrôl yng ngŵydd tyrfa fawr fel arwydd ei fod yn llefaru geiriau Duw.

Ac yma, wrth farchogaeth i mewn i Jerwsalem yn null proffwydoliaeth Sechareia ganrifoedd ynghynt, mae Iesu’n crisialu ei neges mewn gweithred ddramatig, weladwy ac yn cyflwyno’i hun fel y Meseia, anfonedig Duw, i’r dorf aneirif yma oedd wedi llifo o bedwar ban byd i Jerwsalem i ddathlu’r Pasg. Roedd Iesu’n dod o Fethania. Roedd o newydd atgyfodi Lasarus ac roedd y newydd fod y dyn atgyfododd Lasarus ar ei ffordd i Jerwsalem wedi lledaenu fel tân gwyllt, a thyrfaf fawr wedi ei ddilyn o Fethania.

Ac yna, roedd tyrfa anferth arall yn llifo allan o Jerwsalem i’w gyfarch, a’r ddwy dorf yn cyfarfod fel dwy afon fawr a’r bobl yn gweiddi ‘Hosanna, Bendigedig yw yr Hwn sy’n dod yn enw’r Arglwydd’ ac yn taenu eu mentyll ar y ffordd o’i flaen ac yn chwifio canghennau palmwydd.

Dyna’r darlun, felly. Iesu Grist yn cael ei neges drosodd mewn ffordd ddramatig, arbennig iawn. Roedd yn hollol ymwybodol o’r hyn oedd o’i flaen oherwydd, pan ddaeth i olwg y ddinas, fe wylodd drosti. Gwyddai’n iawn bod yr awdurdodau Iddewig am ei waed ac yn cynllwynio i’w ladd. Byddai wedi bod yn llawer iawn haws iddo sleifio i mewn i’r ddinas a chuddio mewn tŷ diogel. Ond fe gynlluniodd bopeth yn fwriadus fel ei fod yn dod i mewn i’r ddinas, i ganol y llwyfan ac yn herio’r awdurdodau Iddewig i wneud eu gwaethaf. Trwy gydol wythnos olaf ei fywyd mae rhyw ddewrder herfeiddiol yn nodweddu pob gweithred o’i eiddo.

Ond nid yn unig y mae’n herio; mae hefyd yn hawlio.

Mae am hawlio yng ngŵydd y byd mai Ef yw Meseia Duw, ‘yr un sy’n dyfod’ – Tywysog Tangnefedd a chariad! Ond mae’n siŵr fod ei galon yn torri. Oherwydd roedd yn gallu gweld yn iawn bod y dorf yn camddeall yr hyn yr oedd yn ei hawlio. Y cyfan a welai’r dyrfa gynhyrfus oedd Meseia rhyfelgar eu breuddwydion fyddai’n cael gwared o’r Rhufeiniaid ac yn adfer eu gwlad i ryddid. Trasiedi fawr Sul y Palmwydd oedd fod y dorf wedi camddechongli Meseianaeth Iesu Grist.

Ond fe heriodd Iesu Grist yr awdurdodau. Ac fe hawliodd drwy ei weithred ddramatig mai Ef oedd Meseia Duw, er ei fod yn sylweddoli o’r foment yna mai llwybr dioddefaint a’r Groes roedd yn eu dewis. Apêl cariad oedd gan y Meseia yma, apêl ar i bobl agor eu calonnau iddo, nid galwad i wrthryfela. Erbyn

diwedd yr wythnos, roedd mwyafrif y dorf wedi cefnu arno. Ond ymlaen ar ei ymdaith unig yr aeth ef – ymlaen drwy Gethsemane a Chalfaria ac angau ei hun.

Beth amdanom ni ar Sul y Palmwydd 2025, dywedwch? Tasen ni’n hollol onest, mae’n siŵr fod cyffes Roger Edwards dros gan mlynedd yn ôl yn ddigon addas i ninnau heddiw: ‘Oer ein serch a gwan ein ffydd, / Ein Hosanna’n ddistaw sydd’. Rydyn ni’n barod i gydnabod mai ‘Hwn yw’r Cariad mwyafrif rhyfedd, / Mwyaf rhyfedd fu erioed’. Cymryd y cam nesaf ydy’r her fawr: agor ein calonnau iddo a ‘Rhoi ein hunain i’w ewyllys Ef’.

Ar y Sul y Palmwydd cyntaf yna, fe heriodd Iesu Grist yr awdurdodau Iddewig ac fe hawliodd ei le fel Meseia Duw.

Ar Sul y Palmwydd 2025 mae’n ein herio ninnau i’w wir gydnabod fel Eneiniog Duw ac mae’n hawlio ei le yn ein calonnau a’n bywydau ni:

Os Efe gaiff ei le,
daw y ddaear fel y Ne’.

Gweddiwn: Ein Tad, diolchwn iti am yr ymdaith fuddugoliaethus i Jerwsalem, a dywedwn ninnau: ‘Bendigedig yw yr Un sy’n dod yn enw’r Arglwydd!’ Maddau inni, serch hynny, ein bod ni’n fynych yn datgan mai Iesu yw Arglwydd ein bywyd, ond yn rhy aml mae ein gweithredoedd yn gwadu ein geiriau! Pan wyt yn edrych ar ein bywydau mae’n rhaid dy fod yn wylo trosom ninnau, fel yr wylaist dros Jerwsalem amser maith yn ôl!

Arglwydd da, hawlia dy le yn ein calonnau a defnyddia ni i estyn dy Deyrnas yn y byd: ‘Fel bo i eraill trwom ni / adnabod cariad Duw.’ Amen.

Emyrn 391: ‘Pwy sy’n dwyn y Brenin adre?’

Y Fendith

Megan Williams

Cyhoeddir *Cenn@d* ar y cyd gan Eglwys Bresbyteraidd Cymru ac Undeb Bedyddwyr Cymru. Oni nodir yn wahanol, nid yw barn cyfranwyr *Cenn@d* yn cynrychioli barn swyddogol Eglwys Bresbyteraidd Cymru nac Undeb Bedyddwyr Cymru. Gallwch anfon eich cyfraniadau / gohebiaethau / ymholiadau at:

huw@cennad.cymru | aled@ysgolsul.com

www.cennad.cymru

CennadCymru

@CennadCymru